

Viharkárok és azok következményei.

Némethon frankenwaldi területét főképen jegenyefenyő erdőségek borítják, melyekből nagy rész 120—150, sőt 300 éves. Az 1868-ik év december 7-én, 1870. okt. 26-án dűdögő vihar ezen erdőségekben egy óra alatt 290.790 öl szer, és 24.484 öl tűzifát, az 1869. febr. és 1870. okt.-ban döntött 30.000 öllel együtt több mint 345.000 ölet döntött halomra, melyből 90⁰/₀ szerfa. Az évi használat azelőtt 40.950 öl volt. A viharkár tehát az évi hozamot 8¹/₂-szer haladta meg. Legtöbbet szenvedtek az elvénült állabok.

Ezen roppant fahalmazoknak földolgozása és értékesítése természetesen igen nagy bajjal járt. Lássuk miként segítettek magukon! Mindenekelőtt a jogosultaknak adták ki előre 3 évre illetményüket; 30.000 öl tartalmu ramszokat pedig a fűrész-malmok számára. A többire vevőt kellett keresni. A helybeli fakereskedők azonban potom árat ígértek, mert a kincstár ezen kalamitását saját hasznukra remélték kizsákmányolni. Az erdészeti kincstár ily viszonyok között két gőzfűrész-t állított föl, melyet a vevőknek korlátlan használatul átengedni ígért. Ennek jó hatása leve, és az árak emelkedni kezdtek, úgy hogy 15.000 öl igen félreeső fán kívül az egészet sikerült csak 6—7⁰/₀ veszteséggel eladni. A vevők főleg külföldi (svájcz) nagykereskedőházak voltak.

Tetemes akadályokat okozott kezdetben a földolgozás és kiszállítás; de a magánvállalkozók minden akadályt legyöztek. Gayer tanár, kinek leírása után közöljük ezt, igen szépen mondja a magánvállalkozókról: egyszerre tapasztalt és értelmes férfiak jelennek meg, mindenik a maga helyén, messzemenő fölhatalmazással ellátva; késedelmeskedés nélkül és fölhasználván mindazon előnyöket, melyeket üzleti összeköttetések és a tech-

nika mezején tett előhaladás nyujtanak, a legjobb erők alkalmaztatnak, tulságos alkudozgatás nélkül idejekorán szánják el magukat tetemes tőkebefektetésre, ha az által munkát és időt megkímélni és a szükséges üzleti nyereséget biztosítani lehet.

Igy, midőn a helybeli községek az idegen vevőkkel a szállításra és földolgozásra szerződni nem akartak, Svájcából hozattak lovakat, a Schwarzwaldból és Olaszországból favágókat, a Kinczigből tutajosokat; ezt látva, a vidéki lakosság végre megpuhult és munkához látott. Mindennek daczára $1\frac{1}{2}$ órajárásnyi hosszúságu vasutat kellett építeni, a mely összesen 20.000 délmémet forintba került, és csak oly egyszerűen volt szerkesztve, mint vasutépítéseknel az ideiglenes pályát előállítani szokás. E példa követésre méltó.

Néhány javítást lehet följegyeznünk, mint eredményét e nagyszerű munkának.

Hogy a fűrészlemezek élesítése alatt a fűrészkeretnek szünetelni ne kelljen, külön, a főkeretbe illeszthető kereteket készítettek, a melyek behuzott fűrészlemezekkel mindig készen állanak és rövid idő alatt kicserélhetők.

Szegélyezésre és léczvágásra több, ugyanazon tengelyen forgó, különböző távolságra állítható körfűrészeket használnak, a melyek egy deszkát egyszerre szegnek körül, vagy darabolnak föl léczcé.

A fölös fűrészport, a mely a gőzgépek fütése után marad vissza, alomnak adják el, szekerét 1 frt 45 krral (dél-német értékben). Ez különben már nálunk is alkalmazott dolog. A hradeki kincstári gőzfűrészst szintén fűrészporral fütik; a megmaradó port pedig a lakosság veszi meg tüzelésre.

Érdekes adat az ottani tapasztalatokból, hogy a fűrész-áru a nyers anyagnak $78\frac{0}{0}$, a hulladék $22\frac{0}{0}$ -át teszi, a mely

utóbbi közé tartozik a fűrészpor, karajdeszka, karajlécz és selejtes deszka.

Egy fűrészkeret 24 óra alatt 45—50, legjobb esetben 60 darab 16 láb hosszú ramaszt képes fölvágni.

A viharvágta területek fölújítása kedvéért csemetekerteket telepítettek, melyeket a vetényült erdőrészekből 2—3 éves jegenyefenyő és lúzcsemetékkal ültettek be.

Illés Nándor.

Az áterdőlés.

Fájdalommal kell tapasztalnunk azt, hogy az áterdőlés ott is, a hol akadály nem áll útjában, vagy éppen nem, vagy csak csekély részben és akkor is tévesen, kellő óvatosság és czélszerűség nélkül eszközöltetik.

Igaz ugyan, hogy az áterdőlés kivitele nem oly könnyű, mint első tekintetre lenni látszik, de éppen ez oknál fogva szükséges, hogy ezen kérdéssel foglalkozunk.

Legyen szabad nekem is, ezen szerintem igen fontos, kedvező termőhelyi viszonyok és megfelelő faárak mellett jövedelmet fokozó eljáráshoz, csekély nézeteimet, sőt észleleteimet és tapasztalataimat közölni.

Az áterdőlés miképeni eszközlésére, kiterjedésére és eredményére épen úgy, mint mindig az erdőgazdaságban a termőhelyi és egyéb viszonyok határozott befolyással bírnak; természetes tehát, hogy az illető állabokban az áterdőlés idejét és módját a viszonyokhoz kell alkalmaznunk, mert ezek kellő tekintetbevétel nélkül az áterdőlés, nem csak hogy az általa elérni óhajtott hasznot nem hozza, de az erdő megsérülését és némely esetekben megkárosítását vonná maga után.